

PREDAVANJE U HARKOVU

Svako predavanje ima svoju draž. U Sankt Peterburgu i Moskvi publika je već pripremljena i očekuje poletnost misli, nove informacije. U drugim gradovima često se mogu sresti nepripremljene osobe. Njihov glavni moto je: „Dajte mi zdravlje“. „Halaf“ na hebrejskom znači „mleko“. Dete dobija besplatno mleko od majke, međutim energiju i brigu koju od nje dobije kasnije mora da vrati poštovanjem i brigom o roditeljima. To je praiskonski princip prirode, i, ako želite, zakon di-jalektike.

Vasiona se širi i skuplja, pulsira, i smena tih suprotnosti stvara kretanje i razvoj. Ukoliko postoji razlika u potencijalima, biće i kretanja. Ukoliko je energija niska, čovek prvo teži jednom potencijalu, a zatim drugom i dolazi do razlike potencijala u vremenu. Na visokom nivou razvoja dva potencijala su, kao dve suprotnosti, veoma bliski. Onaj koji pokušava da podeli svet na dobro i zlo živi jednim potencijalom. Ukoliko čovek želi da se njegovo srce samo skuplja, on će umreti. Ukoliko očekuje da se samo širi, takođe će umreti. Da bi čovek živeo, srce mora da radi u dva suprotstavljena režima – skupljanje i širenje. Čovek može da dobija bezgranično mnogo ali samo u slučaju kada je spreman da pruži najmanje toliko. Kada su mi još od detinjstva činili dobro i ja nisam mogao adekvatno da im zahvalim na tome, govorio sam sebi: moram imati odlično pamćenje za sve ono dobro što mi je učinjeno, a jednog dana ću se potruditi da dam više nego što sam primio.

Od reči „halaf“ nastala je ruska reč „халыва“ što označava želju da se nešto dobije a da se ničim ne uzvрати. To znači imati visoku platu ne radeći ništa, imati zdravlje, a pritom se ne menjati, ne obavljati bolan rad na sebi. Zdravlje se zarađuje na isti način kao i novac. Vaspitavanje sopstvenih emocija je težak posao, samo što plata ne stiže odmah.

Prevarant mora da ubedi čoveka u to da za kopejku može dobiti ono što košta mnogo više novca. Ponekad ga i nije potrebno ubeđivati: takvih ljudi je mnogo. Oni sami traže prevarante. I eno, čitava vojska iscelitelja, magova, ekstrasensa obećava sva moguća blaga: zdravlje, blagostanje i ispunjenje želja. Ne treba se menjati, ne treba brinuti o duši – dođi i sve ćeš dobiti! Drugi rade inventivnije. Uzimaju veliki novac uveravajući ljude da će ih učiniti zdravim i srećnim. Neće učiniti!

Naše zdravlje i naša sudbina su naš pogled na svet, naš karakter. Pogrešan pogled na svet dovodi do bolesti. Sećam se jučerašnjeg predavanja u Harkovu. Preda mnom su se pomaljala lica ljudi koji su postavljali pitanja. Iz drugog reda je ustao muškarac.

– Moj sin ima rak – rekao je. – Situacija je kritična. Da li možete da mu pomognete? Da li biste mogli sada da ga dijagnostikujete?

Razumem ovog čoveka. Kada nam je dete bolesno i kada umire, to je mučenje, ali istovremeno vidim da je njegova duša prepuna osude prema ljudima, njegova duša se klanja duhovnosti, principima, idealima. To je za njega važnije od ljubavi, čak je neprikosnoveno. Govoreći mojim jezikom – prisutna je prekomerna vezanost za budućnost i ideale. Možda je on čitao moje knjige, možda je pokušao nešto da promeni, ali vidim njegovu podsvest u kojoj se ništa nije promenilo. Dakle, ili nije poverovao, ili je bio lenj, ili jednostavno nije čitao knjige. Dete višestruko pojačava emocije roditelje. Pitam se da li će mi poverovati ukoliko mu kažem da njegovo dete podsvesno ubija sve ljude? Jer, osude i uvrede su ubistvo. I gledajući ga u oči shvatam: teško.

Kada od mene traže da dijagnostikujem bolesnu decu, često se ograničavam na njihove roditelje. Kakav je smisao dijagnostikovati stanje bolesnog deteta ukoliko roditelji podsvesno mrze sebe ili druge? Kako oni mogu da pomognu svom detetu ako se sami nisu promenili?

– Vi niste prevazišli osuđivanje drugih – rekao sam mu. – Ne možete da prihvatite traumatičnu situaciju, ne možete da

sačuvate ljubav prilikom raspada ideala i nadanja. Ako vam pođe za rukom da se promenite – pomoći ćete svom detetu.

Video sam da me nije razumeo. Kao ošamućen je seo na svoje mesto a iz njega su zračili fluidi nerazumevanja.

Naša osećanja predstavljaju polje i mi jedni druge osećamo na svakoj udaljenosti. Želeo sam još nešto da mu kažem, ali sam odustao. To sam prolazio već mnogo puta: beskorisno je, pa čak i štetno pomagati onome koji ne želi da pomogne sam sebi. On je jednostavno drugačije zamišljao moju pomoć. A šta je trebalo da mu kažem? „Vaš sin je zdrav, idite kući“? To ne može tako.

Postoji pojam pod nazivom mentalni obrazac. Čovek vidi svet na način na koji očekuje da ga vidi, i čak ukoliko se realnost razlikuje od očekivane slike, on se uvek ponaša u okvirima svog modela. Kada smatramo da životne okolnosti vidimo u njihovoj celokupnoj realnosti, naivno grešimo. Svako živo biće stvara emocionalni model okolnosti. To je, može se reći, njegova slika sveta. Na njegovo održavanje i razvoj potrebno je mnogo energije. Ali mi zapravo ne vidimo realni svet. Mi živimo u svetu koji je sazdan našim mislima i emocijama i reagujemo na njega u okviru našeg modela, nemilosrdno odbacujući ono što mu ne odgovara. I kada naš model počinje previše da se razlikuje od stvarnosti, mi ga sve agresivnije branimo, a zatim upadamo u uninije, razboljevamo se i umiremo. Promena modela zahteva mnogo snage. Čoveka sa uskim, ograničenim modelom sveta nazivaju budalom. Tvrdo-glava budala je osoba koja ne želi da se razvija. Takva osoba je osuđena na propast. Ako se o njoj bude brinula država, podržavajući na taj način proces njene degradacije, takva država će se takođe degenerisati i umirati.

Sećam se pametne izreke koju sam pročitao u nekom časopisu: ako želite da pomognete šegrtu – radite pored njega; ako želite da pomognete starcu – radite umesto njega; ako hoćete da pomognete majstoru – ne smetajte mu; a ako želite da pomognete budali – i sami ste budala! U prevodu to znači da ljudi sa suženim modelom života neće čuti ispravan savet. Njihov model, pre svega, mora biti uništen – a to mogu da

učine bolesti, nesreće, problemi. I tek kada osete da je njihov model neodrživ, otvoriće se za novu informaciju. To je njihov lični, često bolan izbor.

Iz četvrtog reda se podigla devojka i ispričala mi svoju priču:

– Već dugo čitam vaše knjige, ali iskušenje najverovatnije nisam prošla i zato sam se rastala s mužem. Sada živim sama, podižem malu ćerku i veoma mi je teško. Želim da se razvijam na duhovnom planu, ali uopšte nemam vremena za to. Osećam kao da se nalazim u bezizlaznoj situaciji, zbog čega zapadam u depresiju. Želim da ostavim ćerku i odem u manastir. Recite mi, mogu li to da uradim?

Shvatam zašto se razvela od supruga. Žena koja se klanja duhovnosti ne može da oprostí muškarcu. Sve ono čemu se klanjamo mora da traje večno i da bude nepromenljivo. Klanjajući se duhovnosti, mi se klanjamo savršenstvu, i bilo kakvo odstupanje od ideala, bilo kakva nepravda, ne ostavlja nam šansu da sačuvamo ljubav i blagost.

Posmatram je netremice i pritom shvatam kako je uzaludno da joj govorim o tome da poseduje vezanost za ideale, da joj je slika sveta izvitoperena, da je u toj slici pojam ljubavi zamenjen pojmom duhovnosti. Nastaje pauza. Publika me gleda u iščekivanju šta ću da kažem.

– A šta je to duhovnost? – upitah je.

Zbunjeno je ćutala. Razmišljao sam kako ona, u suštini, i ne teži duhovnosti, već naprosto želi da pobegne od bolne situacije. Teško joj je da živi pa je oblikovala fin i udoban model – pravedan i lep svet duhovnosti. Po svoj prilici je to manastir, gde će joj biti lakše. Poklonjenje duhovnosti oblikovalo je u njoj žudnju da ode u prelep, čist svet, u kome nema sukoba. Ona želi da bude u raju pri čemu prezire muža zbog bola koji joj je naneo. Želi lepu i čistu ljubav bez bola, patnje i neverstva, tj. da joj se srce samo širi, a nikada ne skuplja.

Bol se prevazilazi stremljenjem ka ljubavi i Bogu. Kada vidimo Boga u svemu i na svaku nelagodnost reagujemo rasplamsavanjem ljubavi, tada se pojavljuje energija neophodna za transformaciju, vaspitavanje i upravljanje ovim svetom. Ona

nije naučila da voli, već želi samo da pobjegne od bola. Čime se bave monasi u manastiru? Rade, odriču se, ograničavaju i obuzdavaju sebe, mole se. Ali ona je sada u istom takvom stanju. Potrebno joj je da radi kako bi prehranila ćerku. Njene mogućnosti su ograničene i neophodno je da sebe ograničava u mnogo toga, a vreme za molitvu uvek može da se pronađe. Ona je već u manastiru, ali to ne shvata i ne želi da shvati.

Svet koji nas okružuje je polje primene naše ljubavi. To je prilika da se podeli energija – da se voli, raduje i moli! A duhovnost je derivat ljubavi. Nakon predavanja, postavio sam pitanje slušaocima: koji su pokazatelji duhovne osobe? I niko nije mogao da pruži neki razborit odgovor. Pomogao sam im:

– Može li duhovna osoba da bude stroga?

– Može.

– Može li da bude pohlepna?

– Ne može.

– Dakle, vidite – jedan kvalitet smo već otkrili. Da li duhovna osoba može da mrzi?

– Ne, naravno.

– A da bude uvredljiva?

– Takođe ne može, duhovna osoba lakše oprašta od drugih.

– A da li duhovna osoba može da osuđuje?

Nastala je pauza.

– Istinski duhovna osoba ne bi trebalo da sudi drugima – s izvesnom nesigurnošću je primetio jedan od njih.

– A šta je to istinska duhovnost?

Opet je nastala pauza.

– Duhovna osoba nije samo pametna, već i mudra – podstakao sam ih. – A mudrost je um, povezan s ljubavlju. A da li duhovna osoba može da se prejeda?

– Ne – svi su odgovorili u isti glas. – Naprotiv, ona jede manje od drugih. Ne kaže se uzalud: hrani se svetim duhom.

– Da li duhovna osoba može da bude koristoljubiva, zavjedljiva, zavidna?

– Naravno da ne može – odmah je usledio odgovor.

– Hajde da uopštimo naše zaključke – predložio sam. – Po pravilu, duhovna osoba je mudra, odnosno uviđa uzročno–posledičnu vezu među događajima u svom okruženju. Ona shvata vezu između postupaka i posledica, odnosno mudra je i pronicljiva. Takođe ima razvijen strateški način razmišljanja, odnosno sagledava posledice postupaka u dalekoj budućnosti. Duhovna osoba oseća jedinstvo sa svim ljudima, tako da je nemoguće da ponizi, uvredi ili izneveri drugog. Za nju je svojstven nekoristoljubiv odnos. Ona ume da se žrtvuje, obuzdava želje i brine o drugima. Duhovna osoba može da bude stroga i principijelna, da brani ljubav i moral, kao i da ne bude pod uticajem drugih. Hajde da pokušamo da objedinimo sve ove tačke.

Osoba koja je prevazišla zavist, pohlepu, poklonjenje hrani i seksu jeste osoba koja je smanjila zavisnost od spoljašnjeg sveta i svog tela. Kako smanjiti ovu zavisnost? Žrtvovanjem i uzdržavanjem. Da bismo mogli apstraktno da razmišljamo, potrebno je da se ne vezujemo za objekte; da bismo postali mudri, treba da budemo nevezani za ovaj svet. Zato post, apstinencija, povlačenje i tišina podstiču duhovnost. Kada nismo vezani za materijalni svet, lakše dosežemo suptilne planove na kojima je nivo jedinstva daleko viši. Na njima su uočljivije veze između pojava, a takođe je uočljivija budućnost. Zbog toga, razvoj sposobnosti, uz dosezanje suptilnih planova, naglo smanjuju zavisnost od materijalnog sveta.

Međutim, reč je samo o dosezanju suptilnih planova. Ne zaboravite da je najduhovnije biće – đavo. Zato, ukoliko postimo, ograničavamo spoljašnje funkcije, prebivamo u tišini i odričemo se, to samo znači da šaljemo spoljašnju energiju na suptilne nivoe. Sa jednog potencijala mi prelazimo na drugi. Ali ako počnemo da se klanjamo toj duhovnosti, našu dušu će napuštati ljubav na isti način kao kada se klanjamo materijalnim vrednostima. Zbog toga je Hristos govorio: „Blaženi su siromašni duhom“.

Đavo je genije koji nema ljubavi. Potrebno je shvatiti da je duhovnost – samo jedan od aspekata spoznaje Boga. Duhovno, kao i materijalno, mora biti ogrejano ljubavlju. Onaj koji se

klanja novcu, željama i blagostanju - pretvara se u životinju. Onaj koji se klanja odricanju, suptilnim planovima, razvoju moći - pretvara se u đavola. Samo onaj koji se klanja ljubavi može biti duhovan, odnosno onaj koji ne izbegava materijalno, povremeno se ograničavajući i u jednom i u drugom. Potrebno je, takođe, ograničiti se i na duhovnom planu.

Ne možemo razvijati sposobnosti kod deteta koje se nije naučilo moralnosti. Ako dete ne zna da voli, aktivan razvoj sposobnosti će ga brže pretvoriti u zločinca - fizičkog ili duhovnog. Ako civilizacija nije naučila da voli i u njoj počnu da se zamagljuju moralne norme, potrebno je usporiti tehnološki napredak, u suprotnom će takva civilizacija stvarati ljude-đavole i na kraju će biti uništena. Istinski duhovna osoba nije samo ona koja je u stanju da ograniči sebe u materijalnim dobrima zarad duhovnosti, već ona koja može da ograniči sebe u duhovnosti zarad ljubavi. Ukoliko želimo da pojmimo šta je ljubav u celokupnoj njenoj snazi, tada se neminovno moramo okrenuti Bogu, jer je najviše jedinstvo u božanskoj ljubavi. U toj ljubavi se čitava Vasiona sažima u tačku i prostire se izvan vremena.

Šta su oholost i ljubomora? To je vreme koje se podelilo na dva toka, prostor koji se pojavio u vremenu. Kada je objekat koji volimo iznad nas, mi mu težimo, osećamo strah da ćemo ga izgubiti i to prouzrokuje ljubomoru. Kada je objekat ljubavi ispod nas, mi ga kontrolišemo i to uzrokuje oholost. Oba su pokazatelj vezanosti za ovaj svet. Da bi se ljubomora prevazišla, potrebno je ograničiti želje i oprostiti voljenoj osobi za bol koji nam je nanela. Da bismo prevazišli oholost, potrebno je da se žrtvujemo i da ne osećamo kajanje zbog prošlosti. Jedna od glavnih osobenosti unutrašnje oholosti je neprihvatanje onoga što se dogodilo. Fizički hendikepirana osoba neprestano, svakog trenutka može da žali zbog toga što se takva rodila ili je takva postala. To je veoma ozbiljno iskušenje koje može da se pretvori u neprekidan talas samouništenja, a moguće je i obrnuto - da postane koristan alat za razvoj duše. Stoga svakog trenutka kada se u vašoj duši rađa energija i priprema se da preraste u kajanje zbog prošlosti i

njeno neprihvatanje, uzdržite se od toga i pretvorite je u ljubav i težnju ka Bogu.

Ne smemo se klanjati ni sebi, ni drugima. Kada u jednom životu ispovedamo poklonjenje jednoj krajnosti, u sledećem životu ćemo se klanjati drugoj. Kada je malo ljubavi prema Bogu, čovekov način razmišljanja postaje jednodimenzionalan. Da bi zadobio sreću, on mora nekoga da guši: isprva tlači druge, a potom sebe. Briga o sebi i svom blagostanju je neophodna; ne treba potiskivati želje, s namerom da ih uništimo. U svakoj našoj želji je božanska iskra, te ih, usled toga, ne treba potiskivati, već kultivisati, transformisati.

Postoje dve krajnosti: jedna je kada se čovek klanja sebi i postaje apsolutni egoista. Tada sve više ispoljava prostaštvo, nemarnost prema drugima, odnosno takva osoba postaje sve agresivnija. Ali postoji i druga krajnost – poklonjenje ljudima. U pravoslavlju se to naziva čovekogađanje. Apsolutni altruizam takođe pojačava unutrašnju agresivnost, zato što pojačava zavisnost od spoljašnjeg sveta. Konstantno gušenje sebe radi ugađanja drugima stvara unutrašnju mržnju prema okolini, i to je razumljivo. Pre ili kasnije počinjemo da mrzimo ono čemu se klanjamo. Zbog toga su pozivi na apsolutni altruizam prikladni samo za kompletne egoiste.

Zlatna sredina mora postojati u svemu, no, ipak, zakoni razvoja zahtevaju da čovek bude usmeren više na pružanje, nego na potrošnju: samo tada će se razvijati. Čelija razmišlja o sebi, ali veći deo energije šalje organizmu. Uporedite dve rečenice: „Čovek je ubio sebe radi spasenja društva“. U običnom životu se to zove heroizam. A sada sastavite drugu rečenicu: „Čovek je ubio društvo da bi spasao sebe“ i pronađite adekvatan naziv za ovakav postupak.

Uobičajeni socijalistički kalupi su nas učili da se bezuslovno žrtvujemo i zaboravljamo na sebe radi društva, što je, prirodno, dovelo do klanjanja društvu, i to je potpuno logično. U ateističkoj državi potrebno je klanjati se ili paganskom vođi ili paganskom društvu. Istinski vernik će se brinuti o sebi i drugima, ali će se na vreme zaustaviti kontrolišući svoje potrebe i odričući se brige o drugima ako ona počne da ih kviri.

Briga o drugim ljudima ne treba da bude uzdignuta na apsolutni nivo.

Danas evropske zemlje otpočinju s grozničavim preispitivanjem svog odnosa prema imigrantima. Jedностран pristup doveo je do ozbiljnih demografskih problema. Nedovoljno je samo brinuti o drugoj osobi; potrebno je od nje i zahtevati mnogo. Zahtevati veću kulturu, učenje jezika, razvoj društvenog načina razmišljanja, odnosno prelazak u punopravnog građanina društva. Umesto toga, državna administracija im je davala novac, zaštitu, socijalne garancije, što ih je postavilo u bolji položaj od domorodaca. I odjednom su se Evropljani i Amerikanci užasnuli činjenicom da pridošlice neće da uče, neće da poštuju zakon, neće da rade za dobrobit društva, već aktivno parazitiraju i žive na račun drugih. Iz toga proizilazi da dobrotu i briga moraju da budu adresovane. Ne može se svakome pomagati i ne može se svako prihvatati. Kako se surovo, ali precizno izrazila jedna poznata pevačica: pomagati treba jakim, a novac treba davati bogatim. Dati novac prosjaku znači - iskvariti ga. Prosjaku treba dati parče hleba. Ako pomognemo slabom, to će ga takođe iskvariti. Ljude treba naučiti da brinu o sebi.

Pomagati treba onome ko je spreman da se razvija, menja, prolazi kroz mukotrpne etape usavršavanja. Pomoć detetu je neophodna, pomoć mladima treba biti upola manja, a pomoć odrasloj osobi minimalna. Ako čovek nije naučio niti želi da pruža energiju i ljubav, štetno je i opasno pomagati mu jer će ga pomoć ohrabrivati u odbacivanju ljubavi. Zbog toga država, pomažući invalidima, mora od njih da zahteva moralno usavršavanje, ma kako to čudno zvučalo. Odnosno, čovek mora da shvati da novac i pomoć dobija ne zato što je invalid, već je to avans za njegov unutrašnji razvoj. Ako Bog ograničava u jednom, on uvek otvara mogućnosti za drugo.

Klasičan, staroindijski pogled na problematiku bolesti i invalidnost zasnovan je na uverenju da oni predstavljaju kaznu za grehe. Legenda kaže da je u drevnom Izraelu postojala knjiga u kojoj je napisano kom grehu je namenjena koja bolest i da su je Jevreji zakopali da niko ne bi saznao zbog kog

greha je bolest stigla. Tek nedavno sam shvatio zašto: da bi se izbeglo osuđivanje i prezrenje prema bolesnoj osobi.

Hrišćanstvo je napravilo iskorak ka višem nivou razumevanja zato što je imalo viši nivo ljubavi prema Bogu. Ovde se otkrila druga istina: bolest nije toliko plata za grehe koliko je priprema duše za velike događaje koji se približavaju. Hteli ili ne hteli, bolest nas primorava da težimo Bogu, to je njena namena. I što nam je težnja ka Bogu snažnija, mi manje bolujemo.

Na tom predavanju sam rekao publici: „Ako budali date novac, ona neće umeti da ga iskoristi nego će ga izgubiti. U Americi je jedan čovek dobio ogroman novac na lutriji; odmah je otišao i kupio novi „Ferari“ a nakon pola sata ga je slupao. Zbog toga odozgo budalama obično ne daju novac - za njihovo dobro. Isto je i kada je reč o energiji. Ako dajemo energiju osobi koja ne ume da je iskoristi, ona će je ubiti. Onaj koji ne ume da kontroliše želje, prebacuje energiju svojih nagona u božansku energiju, i taj višak energije će ga učiniti pohotnim, pohlepnim, ambicioznim, okrutnim, itd. Zbog toga osoba sa pogrešnim pogledom na svet i rdavim navikama najčešće poseduje minimum energije – koliko joj treba da bi preživela. Ili se razboljeva, kako bi se zaustavilo njeno loše ponašanje i način života“.

Završavao sam predavanje, a u glavi mi je zujalo. Trebalo je da predavanje završim dvadeset minuta ranije. Upao sam u zamku čovekougadanja i odmah se promenila reakcija publike – daj, daj odmah! Pomozi odmah! Spasi! To je ono što se pojavilo u njihovim očima u poslednjim minutima. Napustio sam binu i uputio se hodnikom ka garderobi da bih došao sebi.

Pokušao sam da vidim da li sam nešto narušio na kraju predavanja; da, dvostruko sam sebi pozeleo smrt po pitanju srećne sudbine. Odnosno, pomoć drugima se preokretala u samouništenje, i to bez preke potrebe. Ništa za to, tešio sam se, ne možemo sve odjednom da naučimo. Nekada bih bio kivan na ljude koji crpe moju energiju pri čemu bih govorio sebi: „S tim je završeno. Takvima više neću pomagati!“ Sada već razmišljam drugačije: „Nisu krivi ljudi, već ih je moj pogre-

šan odnos prema životu podstakao na to. Pomoć mora biti pravilna! Potrebno je prevazići poklonjenje ne samo običnim, već i najvišim ljudskim vrednostima. Takođe se ne treba klanjati pomaganju drugim ljudima. Ne treba zaboravljati na volju Tvorca i ne treba se s njom sukobljavati. Jer najvažnija pomoć stiže upravo od Njega. Kada pacijent zaboravi na iscelitelja i kao svoj cilj postavi težnju ka ljubavi i Bogu, to će biti početak isceljenja.

Vozio sam se automobilom i kroz prozor posmatrao grad osvetljen suncem. Bio je lep letnji dan iako je bio već kraj septembra. U duši mi se pojavila lakoća koja je osnaživala, bez obzira na spoljašnji zamor. „Dakle, budući da se pojavila energija, pogled na svet se poboljšava“ – razmišljao sam. „Taj osećaj poleta ni od čega ne zavisi. Ako pravilno pomažemo drugima, znači da pomažemo i sebi. I postaje nebitno – da li trenutno na ulici pada kiša i duva hladan vetar ili sija sunce“. „Posao je završen – razmišljao sam – rezultati su prilično dobri“.

BUDUĆNOST

Januara 2006. godine imao sam nastup u Harkovu. Reklama je krenula otprilike sredinom decembra, dok su ulaznice puštene u prodaju mesec dana ranije. Često su me pozivali da nastupam u različitim gradovima, ali sam uglavnom odbijao. Glavni razlog je u tome što sam od trenutka prvog snimanja video-kamerom odlučio da se ne ponavljam.

Odnedavno sam shvatio da je moguće da se uopšte ne ponavljam. Naravno, postoji tradicija koja mora da se održava. U svakoj situaciji postoji skelet – osnovna konstrukcija koja je u principu uvek ista, dok spoljašnji izgled može da varira do mile volje. Uzgred, kod nas na Krimu postoji zdravica za susret prijatelja.

Odlutao sam. Vratimo se na temu predavanja. To što se ne ponavljam ima svoju dobru i lošu stranu. Dobra strana se ogleda u tome da je i meni zanimljivo kako će predavanje teći, što podrazumeva veliko oslobađanje energije, odnosno stimuliše kreativnost i omogućava stvaranje novih misli direktno u sali. Zato i osećam publiku i trudim se da s njom održim povezanost. Uzgred, zašto je opasan fonogram? On dovodi do degeneracije umetnosti. Zvuk i glas predstavljaju energiju, način uspostavljanja kontakta s publikom, i zato, da bismo bez fonograma ostvarili interakciju sa publikom, potreban je snažan naboj energije, a za to nije svako sposoban.

Naša podsvest radi na principu dualnosti – u njoj se odvija proces degradacije ili proces razvoja. Na primer, neki čovek godinama peva na plejbek dve ili tri pesme i zarađuje daleko više novca nego što ga realno zaslužuje, a kasnije kod njega otpočinju problemi s dušom i telom. Da ne bi bila primetna energetska manjkavost pevača, nastup se prikriva baletskom trupom, striptizom, pevač se muva na sceni glumeći strast, a u njegovoj duši je praznina.